

ІННОВАЦІЙНІ ФОРМИ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІН ГУМАНІТАРНОГО ЦИКЛУ

ІВАНЧЕНКО Р. Є.

*здобувач бакалаврського рівня вищої освіти
факультет геодезії, землеустрою та агроінженерії
Одеський державний аграрний університет
м. Одеса, Україна*

ЧЕБАН О. М.

*кандидат філософських наук,
доцент, завідувач кафедри суспільно-гуманітарних наук
Одеський державний аграрний університет
м. Одеса, Україна*

Освіта є важливою складовою суспільства. Вона залежить від процесів, які відбуваються у ньому, зобов'язана миттєво реагувати та відображати стан науково-технічного прогресу, відповідати економічним та соціальним сферам життя суспільства. Саме освіта задіяна у підготовці фахівців, розвитку особистості та формуванні певних життєвих поглядів.

Важливою ознакою інновацій є їх здатність впливати на загальний рівень та професійний розвиток викладача, розширювати поле інноваційного середовища.

Головною ознакою освітніх інновацій можна вважати цілеспрямовані зміни, що їх вносять у цей процес стабільні елементи (нововведення) у систему освіти, які викликають її перехід із одного якісного стану в інший. В освітніх інноваціях прослідковуються і специфічні особливості, пов'язані із соціально-психологічними та педагогічними аспектами.

Освітню інноватику характеризують нововведення у змісті, методах, прийомах і формах навчальної діяльності та виховання особистості, у засобах навчання та виховання і підходах до соціальних послуг в освіті, що значною мірою підвищує якість, ефективність та результативність навчально-виховного процесу.

Вагомим показником інновації є прогресивність у розвитку ВНЗ у порівнянні з усталеними традиціями і масовою практикою.

Сьогодні, суспільно-гуманітарна освіта має проблемно-орієнтований характер, визначальним фактором якого стає самостійна робота здобувачів освіти та інноваційні методи навчання. Здобувачі освіти, засвоюють не лише певну кількість знань та навичок фахової підготовки, а також опановують засади творчої професійної діяльності. Суттєву роль в самостійній роботі здобувачів освіти відіграють дисципліни гуманітарного циклу, адже саме в цій сфері доводиться вирішувати не лише теоретичні, але і практичні завдання.

Отже, необхідність використання інноваційних технологій та впровадження самостійної роботи для здобувачів освіти вищого навчального закладу у викладанні гуманітарних дисциплін є сьогодні актуальним завданням. Інноваційні методи є особливою формою педагогічної діяльності і мислення, що спрямовані на організацію нововведень в освітньому просторі.

Використання інноваційних методологій актуалізується в процесі вивчення здобувачами освіти дисциплін гуманітарного циклу, оскільки дозволяє якісно підвищувати загальнокультурний рівень особистості. На кафедрі суспільно-гуманітарних наук Одеського державного аграрного університету відбувається плідна співпраця викладачів та здобувачів

освіти, що поєднує давні традиції та інноваційні форми роботи. Знання здобувачі освіти отримують, як в аудиторній формі, так і позааудиторній.

Під час лекцій та семінарських занять реалізуються принципи педагогічної співпраці, коли викладач та здобувач освіти намагаються спільно вирішити поставлене завдання. Різновидом інноваційних технологій є так зване інтерактивне навчання. В процесі навчання потреба в інтерактивній взаємодії виникає тоді, коли викладач вимагає не репродуктивного відтворення змісту першоджерела, матеріалу лекції чи підручника, а стимулює аналізувати: розкривати властивості, відносини, наявність протиріччя, оцінювати та узагальнювати матеріал, співвідносити з іншими проблемами.

Однією із складових інноваційної оптимізації структури освітнього процесу є впровадження нових освітніх форм, посилення значення самостійної навчальної роботи здобувачів освіти та перевірка результатів самостійної роботи. Така форма освоєння необхідних освітніх компонентів стимулює здобувачів освіти, надає навчальному процесу мотивованого характеру. Розвиток навичок самостійної роботи відбувається також через спільну інтелектуальну колективну діяльність, реалізується організаторський досвід і розвивається культура мовлення, комунікативна толерантність, а також особиста відповідальність кожного здобувача освіти.

Тематика самостійної роботи відповідає основним розділам освітніх компонентів або найбільш важливим темам, наприклад історії філософії, соціології особистості, психології управління. У підсумку обов'язково потрібно проводити спільні заняття, заняття-обговорення, диспути як форми інноваційної діяльності викладача.

Без перебільшення можна сказати, що без навичок самостійного засвоєння матеріалу в навчальній, науковій і навіть виробничій діяльності в сучасних соціально-економічних умовах можливість стати конкурентоздатним спеціалістом досить низька.

Під час проведення таких занять здобувачі освіти використовують науково-дослідну літературу, періодичні та Інтернет-видання, проявляючи творчі здібності, реалізують інтелектуальний підхід.

Позааудиторній роботі із здобувачами освіти потрібно теж приділяти значну увагу в інноваційному навчанні. Зустрічі з відомими (музеї міста, пам'ятні місця, храмові приміщенні), мета яких ознайомлення здобувачів освіти із культурно-історичною спадщиною українського народу, реалізується з обов'язковим домашнім завданням – написання рецензії та поділитись враженнями від побаченого.

Вважаємо, що вивчення дисциплін гуманітарного циклу здобувачів освіти допомагає сформулювати національні цінності, правила культурної поведінки особистості. Ефективність організації дозвілля має враховувати його особливості як специфічної комунікації життя індивіда і соціуму. Опанування циклом гуманітарних дисциплін дозволяють кожному максимально виявити свої індивідуальні творчі задатки.

Інноваційними технологіями освітній процес в закладах освіти не завершується. Викладання – це в першу чергу, творчість викладача, тому список інноваційних технологій буде лише поповнюватись, щоб освітній процес відповідав вимогам сьогодення. Саме інновації в сфері освіти будуть сприяти збільшенню ефективності навчання, і зокрема, шляхом спільної роботи викладача та здобувача освіти.

Перелік використаних джерел:

1. Андрущенко В.П. Культура. Ідеологія. Особистість: методолого-світоглядний аналіз. Київ: Знання України, 2002. 580с.
2. Сисоева С.О. Освіта і особистість у швидкозмінному світі. *Педагогіка і психологія професійної освіти: результати досліджень і перспективи. Збірник наукових праць*. Київ, 2003. С. 39-50.

